

OPINIE

asupra proiectului de Lege pentru modificarea Legii nr. 170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate (inițiativă legislativă a unui grup de deputați în Parlament, înregistrat cu nr. 421 din 17.11.2022)

I. Considerații generale

Autorul Proiectului

Proiectul a fost înaintat, cu titlu de inițiativă legislativă, de către un grup de deputați, fapt care, în general, corespunde art. 73 din Constituția Republicii Moldova. Totuși, este de remarcat că ar fi preferabilă promovarea unor asemenea proiecte prin intermediul Guvernului. În virtutea art. 23 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative pot fi inițiate de către subiecții abilitați, în limitele competenței și în conformitate cu atribuțiile și domeniul de activitate ale acestora. În conformitate cu art. 4 lit. k) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, securitatea națională este unul din domeniile de activitate ale Guvernului. Potrivit art. 45 alin. (1) lit. r) din legea citată, Guvernul poate prezenta Parlamentului, cu titlu de inițiativă legislativă, proiecte de acte normative în domeniul ce ține de competența Serviciului de Informații și Securitate, la propunerea acestuia.

Categoria actului normativ propus prin Proiect

Proiectul face parte din categoria legilor organice, fapt care corespunde exigențelor tehnicii legislative. Prin Proiect, se propune modificarea mai multor prevederi din Legea nr. 170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate, care constituie lege organică. În condițiile art. 64 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, actul normativ de modificare trebuie să aibă o forță juridică egală cu cea a actului supus modificării.

Nivelul de fundamentare a Proiectului

Proiectul necesită fundamentare suplimentară.

Pornind de la Nota informativă, Proiectul a fost elaborat în scopul îmbunătățirii substanțiale a prevederilor existente ce reglementează statutul juridic al ofițerului de informații și securitate. Totodată, potrivit autorului, Proiectul este necesar în vederea eliminării lacunelor legislative devenite evidente urmare a aplicării Legii nr. 170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate, dar și în vederea ajustării normelor la noile realități.

În pofida celor susținute de către autor, implementarea Proiectului va avea impact asupra bugetului public - prin Proiect, se propun prevederi prin care se vor spori garanțiile oferite ofițerilor de informații și securitate, prevederi de neimplementat fără alocatii suplimentare bugetare.

Opinia AO "CAPC" a fost elaborată în cadrul Proiectului „Core support to the CAPC”, implementat cu suportul Swedish International Development Cooperation Agency. Opiniile exprimate reflectă poziția autorilor și nu reprezintă în mod neapărat punctul de vedere al finanțatorului.

Astfel, Proiectul necesita o fundamentare economico-financiară în condițiile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative. În pofida exigențelor art. 25 alin. (2) și art. 26 din legea menționată, Proiectul nu a fost precedat de un studiu de cercetare (analiza ex ante). La fel, este regretabilă nesupunerea Proiectului expertizei financiare în condițiile art. 34 alin. (5) din legea citată.

Rămâne imperativ avizul Guvernului asupra Proiectului, aviz obligatoriu în virtutea art. 32 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Este de menționat că, în conformitate cu art. 131 alin. (4) din Constituție, orice propunere legislativă sau amendament care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sunt acceptate de către Guvern.

Calitatea Proiectului

Proiectul necesită redactare suplimentară astfel încât să corespundă exigențelor tehnicii legislative, în special celor ce țin de limbaj, ortografie și punctuație. În cele ce urmează, prezenta Opinie conține câteva recomandări specifice mai importante.

II. Considerații particulare

La art. I, pct. 1 – Pornind de la misiunea și esența activității Serviciului, accesarea în funcțiile de ofițeri de informații și securitate a persoanelor care dețin cetățenia altor state decât Republica Moldova generează riscuri – or, prin depunerea jurământului în fața unui stat străin, persoana și-a asumat angajamentul să colaboreze cu autoritățile, inclusiv de securitate internă, ale aceluia stat. În acest sens, în opinia noastră nu pot fi susținute, de principiu, prevederile care permit ocuparea funcțiilor de ofițeri de informații și securitate a persoanelor cu dublă cetățenie. Respectiv, reținem obiecția și pentru art. I, pct. 11 (în partea ce ține de modificarea art. 36 alin. (1) lit. j) din Legea nr. 170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate), art. I, pct. 12 (în partea ce ține de completarea art. 40 alin. (3) cu lit. f)), art. II.

La art. I, pct. 11 – Ar fi de recomandat, în partea ce ține de modificarea propusă art. 36 alin. (1) lit. s) din Legea nr. 170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate, de conformație exigențelor tehnicii legislative ce se referă la trimiterea la alte acte normative. În condițiile art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în alt act normativ, pentru evitarea reproducerii normelor complementare, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, indicându-se denumirea, numărul și anul aprobării sau emiterii actului citat. În speță, este citată Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544/1993. Aceeași obiecție reținem și pentru art. I, pct. 21 din Proiect.

La art. I, pct. 15 – Norma este excesiv de discreționară. Ar fi de recomandat specificarea temeiurilor și condițiilor, în virtutea și limitele cărora directorul SIS ia decizia de oferire a compensației bănești anuale, echivalentă normelor de echipare.

La art. I, pct. 23 – Ar fi de recomandat specificarea alineatelor din art. 55 din Legea nr. 170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate, la care se propune substituirea sintagmei „în legătură cu exercițiul funcției” cu sintagma „în legătură cauzală directă cu exercițiul funcției”.

La art. IV – Ar fi de recomandat obligarea SIS să-și aducă cadrul normativ în concordanță cu modificările, inclusiv să elaboreze și să aprobe acte normative noi.